

TALOUSARVIOALOITE 1233/2002 vp

Määrärahan osoittaminen vanhempien osa-aikatyön tukemiseen

Eduskunnalle

Lapsiperheiden vanhempien työssäkäynti on yleisempää kuin muiden työikäisten. Myös isien ja äitien keskimääräinen viikoittainen työtuntimäärä (64 tuntia viikossa) on suurempi kuin työikäisten lapsettomien parien (48 tuntia viikossa). Stakesin tutkimuksesta "Mikä lapsiamme uhkaa?" ilmenee, että noin 250 000 lapsen vanhemmat tekevät ylipitkää työviikkoa ja joka viidennen lapsen molemmat vanhemmat työskentelevät epätyypillisinä aikoina. Työsuojelupiirien tuoreen selvityksen mukaan työpaikoilla rikotaan edelleen suhteellisen yleisesti työaikalainsäädäntöä työnantajan vaatimusten, työn vaatavuuden tai lisäansioiden tarpeen vuoksi. Lasten näkökulmasta tämä merkitsee selkeää elintason laskua, sillä merkittävä osa heidän elintasostaan muodostuu mahdollisuudesta viettää aikaa oman vanhemman kanssa omassa kodissa. Lasten hyvinvoinnin kannalta nykyistä työn jakautumista voidaan pitää merkittävänä epäkohtana.

Vanhemmat tekevät varsin vähän järjestelyjä työaikoihinsa varatakseen aikaa lasten hoitoon ja perheelle. Työajan lyhentäminen on mahdollista alle kolmivuotiaiden vanhemmille osittaisen hoitovapaan kautta, mutta tätä mahdollisuutta käyttää vain alle kaksituhatta perhettä vuosittain. Isät eivät käytä mahdollisuutta osa-aikaisuuteen juuri lainkaan; sen sijaan heidän työnteossään on nähtävissä muutos toiseen suuntaan. Isien keskimääräinen työpanos on selkeästi suurempi kuin muiden työikäisten miesten. Äidit työskentelevät osa-aikaisesti jonkin verran yleisemmin kuin muut naiset, mutta yleisempää on jättäytyä pie-

nen lapsen vuoksi kokonaan pois työmarkkinoilta.

Vanhempien mahdollisuuksia osa-aikatyön tekemiseen tulee laajentaa. Osa-aikatyön edistämällä parannetaan vanhempien mahdollisuuksia huolehtia itse lapsistaan siten, että he samalla voisivat säilyttää yhteytensä työelämäänsä. Jos vanhempi saisi taloudellisen mahdollisuuden jakaa aikaansa työlle ja lapsilleen, parannettaisiin sekä lapsen että vanhemman hyvinvointia ja myös työnantaja hyötyisi lisääntyneestä työtehosta. Lisäksi lapsen syntymästä saakka kotona olleen vanhemman paluu täysipäiväiseen työelämään tulisi entistä helpommaksi. Osa-aikatyöskentely vapauttaa myös vanhempien aikaa pienten koululaisten iltapäivähoitoon sekä vahvempaan kasvatusvastuuseen isommista koululaisista.

Talousarvioaloitteessa esitetään määrärahan osoittamista osa-aikatyön tukemiseen. Osittaisen hoitovapaan ajalta maksettavaa osittaista hoitorahaa tulisi maksaa nykyisen kolmen vuoden ikärajan sijaan alle 12-vuotiaan vanhemmalle ja hoitoraha porrastaa riippuvaiseksi vanhemman tulotasosta siten, että ansionmenetyksestä korvataan puolet, mutta korkeintaan 250 euroa kuukaudessa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme kunnioittaen,

että eduskunta ottaa valtion vuoden 2003 talousarvioon momentille 33.18.60

TAA 1233/2002 vp — Päivi Räsänen /kd ym.

lisäyksenä 40 000 000 euroa vanhempien osa-aikatyön tukemiseen.

Helsingissä 1 päivänä lokakuuta 2002

Päivi Räsänen /kd
Jouko Jääskeläinen /kd
Bjarne Kallis /kd
Leea Hiltunen /kd
Ismo Seivästö /kd

Marja-Leena Kemppainen /kd
Toimi Kankaanniemi /kd
Sakari Smeds /kd
Kari Kärkkäinen /kd
Leena Rauhala /kd